

Waar komt het vandaan?

Het woord fles.

In één van de vorige clubbladen heb ik een etymologische verklaring gegeven over het ontstaan van het woord fles. Taalkundigen leggen hierbij een verband met het werkwoord vlechten. Ik heb mij lange tijd afgevraagd hoe het maken van flessen te rijmen viel met vlechten, maar meen daar nu een plausibele verklaring voor te hebben gevonden. Daarvoor moeten we zo'n 35 eeuwen terug in de tijd, toen de Egyptenaren het eerste glas en de eerste "flessen" maakten. Over het maken van deze oerflessen hebben de geleerden twee theorieën. Wel is zeker dat de Egyptenaren het glasblazen niet hebben gekend; zij gebruikten een andere vervaardigingswijze, n.l. door middel van onderdompeling of indoping.

Volgens de eerste theorie maakten zij hun glazen vaatwerk door een hoeveelheid gesmolten glas om een kern van klei of leem aan te brengen en deze gelijkmatig uit te smeren. Dit werd dan omwikkeld met lappen stof, waarschijnlijk om een gladdere buitenkant te verkrijgen. De afdrukken van de stroken textiel bleven enigszins zichtbaar in het vaatwerk: de fijne ribbels wekten de indruk van een soort vlechtwerk.

De tweede theorie over het maken van "flessen" was het winden van nog buigzame glasrepen om een kern van klei of leem. Na verhitting vloeide het glas ietwat in elkaar over, waarbij de eerste glasrepen echter nog zichtbaar bleven. Dit werken met buigzame glasstengels kan bijna worden vergeleken met vlechten, bovendien leek het eindresultaat vaak op een "gevlochten fles".

De wetenschap is er nog steeds niet uit welke theorie de juiste is. In de bewaard gebleven exemplaren, die dus zo'n 3500 jaar oud zijn, zijn zelfs langs microscopische weg, geen sporen te vinden van weefselresten of van glastranen of luchtbellens.

Gezien het feit, dat dit oude Egyptische vaatwerk, waarbij het er niets toe doet, welke theorie de juiste is, de indruk wekt van gevlochten glas te zijn, is het goed aannemelijk dat de verklaring van de etymologen juist is: het woord fles is afgeleid van Oudgermaanse woord flehtan, dat vlechten betekent.

A. Aalders